

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

*Επιστόλιον μετρούμεν χρόνον
εις την γην των Παρθενώνων.*

*Ἐπιγνάσκω τόσσαρα καὶ χίλια, ἵνα
ποῦ θά βροῦν λαοὶ μὲ περὶαχίλια.*

Τὴν ὄραν μας μεταβολή, ἐνδιαφέρουσα πολλή.

Γράμματα καὶ συνδρομαὶ—ἀπ' εὐθείας πρὸς ἐμέ.

Συνδρομὰ γιὰ κάθε χρόνο—ὁ κτὼ φράγκα εἶναι μόνον.

Γὰ τὰ ξένα ὅμως μέρη—δέκα φράγκα καλ' ἰστὸ χέρι.

*Εἰς γνάθῳν φέρομεν παντός εὐνοήσου τοῦ ἐπιπέ
ὅτι παλιόθεν ὄματα «Ρωμῆου» ἀνελλιπῆ
μὲ τὴν ἀνάλογον τιμὴν κ' ὁποῖος ἀπ' ἔξω θέλει
δὲν θά πληρῶνθ' δι' αὐτὰ ταχυδρομίων τέλη.*

**Ἰουλίου τρίτη,
συμφωρὰς ὅταν Κρήτη.**

**Ὅκτακόβια πένθινα καὶ τρία
καὶ μεγάλης φωτῆς φασαρία.**

**Ἐπὶς Κρήτης τὸ νησί
μὲ πίκρα περιδοθί.**

*Ἐτοῖς καιροῖς ὅπου βροντοῦσαν τὰ τουφεκία σου βαρεθὰ
μόνο γιὰ τὴν λευθερίαν,
δόξα καὶ τιμὴ μας ἦταν καθεμὰ τὸν ἀστραπῆ,
πλὴν αὐτά, ποῦ βῆσαν τώρα
ἰστὰ βουὰ τὰ νικηφῆρα,
δὲν βροντοῦνε, δὲν ἀστράπτουν, παρὰ μόνο γιὰ ἴτροπῆ.*

**Φασουλῆς καὶ Περικλέτος,
ὁ καθέννας γέτος σκέτος.**

- Π.—Ποῦ μὲ πηγαίνει, Φασουλή;
Φ.— Πίστες τὰς ἐμιλίαις
κ' ἔργου κατόπι ἀφρονος, ἢ ἐ τῆς ἀπωλείας.
Π.—Γιὰ πές μου, βέε, ποῦ μ' ὀδηγεῖς;
Φ.— Ὅπου τὸ φέρον φέρετ.
Π.—Θὰ φῆς κλημὰ ἰσνάστραση μὲ τὸ δεξιὸ μου χερί.
Φ.— Ἀφῶνος ἀκολουθεῖ με...
Π.— Μὲ διατρέχει ὄφρη.
Φ.— Ἐο' εἶσαι Δάντης, Περικλῆ, κ' ἐγὼμαὶ Βεκτρίνη.

- Π.— Ποῦ μὲ πηγαίνει, μακαχάρ;
Φ.— Παρεκλάθ' σε λέλει...
Π.— Ὅποιος βῆσαν πηγάρι...
Φ.— τὴν ὄφρησιν προσβάλλει.

Φ.— Ἴδου λοιπὸν... ἀφάσκαμν εἰς τόπους ἀφῆας,
ἰστὸ τῦρον τὰ μικροβία κ' εἰς βόθρους δυσωδίας.

Π.—Γυκτὶ ἰστοῦς βόθρους μ' ἔφερες καὶ ἰστὰ δυοσῆ μέρη;
Φ.— Αὐτὴν τὴν Πόλιν ἀτάκας, ποῦ πρὸς τὴν βροῦσαν φερεῖ.
Σφάλιζε τὰ ρουθόσημ σου, μὴν τέχης ἀνοικτά,
καὶ δῆξασκε τὰ γράμματα τῆς Πόλεως τὰ φρικτά,
ποῦ μέχρι τῆς στιγμῆς κανεῖς Ρωμῆος δὲν τάδε...

(Ὁ Περικλῆς ἐμβρόντητος ἀναγινώσκει τάδε.)

*Ἐδ' ἔμοῦ κανεῖς ραδίει
ἰστοῖς βορβόρους τοὺς παχεῖ,
καὶ τὴν εὐνοίαν κερδίσει
τῆς παρούσης ἐποχῆς.*

*Δι' ἔμοῦ κανεῖς προβαίνει
πρὸς τὰ βῆθ' τὰ ροιτά,
πρὸς τῆς βρωμίας τὰ τεύματα,
καὶ τὸν τῦρον ἀποταῖ.*

*Δι' ἔμοῦ καθεὶς γνωρίζει
πῶς φεῖσποτε βρωμίας
κατορθώνει νὰ μωρῆσῃ
ἰστῆς πατρίδος τὸν βρωμῶν.*

*Δι' ἔμοῦ καθεὶς ἰστὰς ὄφρησιν
κόλυμα τῶν ἀφῶματων,
καὶ πετῆ πρὸς τοὺς αἰθῆρας
ἄλιος θυμιαμάτων.*

Δι' ἔμοῦ καθεὶς καὶ γνοίμας
φέρ' εἰς δια συντάς,

κι' ὁ βακχίλος κάθε βράρας
γίνεται λιθωνιός.

Δι' ἔμοῦ τε κι' ἐν ἐμοὶ
ρουπαρὸν ἐκλάμασι στήθος,
καί 'στο κράτος ἐνδημαί
κάθε νύσος, κάθε τύφος.

Δι' ἔμοῦ τῶν ρυπαρῶνων
ἢ πλειὰς φωτοβολεῖ...
μ' ἔχει κάμει τῶν συγχρόνων
ἢ πολέμαρχος φυλή.

Τούτο τὸ δυσωδὸς μέρος,
ποῦ χρηστάς μολύνει φρένας,
τόκαμ' ἕνας κοῦφος ἔρας
πρὸς εὐλείας περροσιμένας.

Τῶνον κάμει συγκινήσεις
λευρῶν γαστριῶν ἀγῶνων,
τῶνον κάμει προσφρητίσεις
πρὸς φαντάσματα προγόνων.

Τόκαμ' τούτ' ἢ γενεὰ τῶν ρουσεφτιῶν, τῶν ψήφων,
ποῦ προτομάς ἀνήγετε ὅτ' ἡ κινιὴν αἰδῶ...
ἢ τόσκις δόξαις ἢ παλῆαις τῆς ἔραρον τὸν τύπον,
κι' αὐτός ὁ τύφος ἔρριξε τὰ κλέη τῆς ἐδῶ.

Τόκαμ' τούτ' ἢ γενεὰ, ποῦ πάντοτε στωμίλει
πρὸς τὰς σκιάς ὀμίλει,
καὶ μαχομένη πρὸς σκιάς αἰθλους μακιάδης
δὲν εἶδ' ἔμπρὸς ὅτ' ἀπόδα τῆς τοῦς βόθρου τοῦς διαπείδεις.

Κάθε Ρωμῆος μεγαλῶνος σὲ τούτο τὸν καιρὸ,
ποῦ φηροῦπερῆματος κομμάει γὰρ τὸ χάλι του,
καὶ δίχως τῆς Δεξαμενῆς νὰ πινῇ τὸ νερὸ
τὸν τύπον τὸν τυφλώνοντα τὸν ἔχει 'στο κεφάλι του.

Τετυρωμένος πρὸ πολλοῦ καὶ σημερον ἀκόμα
δὲν κύπτει πρὸς τὸ χῶμα,
κι' εἰς τυροτόκον πάντοτε κηθήμενος κοπιῶν
καὶ νοσῆρον σαπρίαν,
φάγει νὰ 'βρῇ 'στοῦς ὄχετοῦς τοῦ τύπου τὸ μικρόβιον
μ' ὕπομονην Ἰσδοῖον.

Μέ τοῦ τύπου τὸν βακχίλον
τρέχει σὲ προγόνων τάφους,
καὶ μὲ στέφανον ποικίλον
στεφανώνει τοὺς προτάφους.

Διακρῶς τετυρωμένος
μὲ τοῦ τύπου τοῦ τὸ μένος
δὲν φοβεῖται τρικυμίας, μήτε πνευματικὰ τυφῶνων
εἰς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

'Γτε ὅτ' ἀβρομοτιμένη
πάντες οἱ τετυρωμένοι.
'Γτε σεις οἱ ρυπαροὶ
γὰρ νὰ 'βγῆτε καθαροί,

Γτε κι' οἱ καθαρισμένοι
γὰρ νὰ 'βγῆτε βρωμαλισμένοι.

'Ομοιος ἔρχετ' ἐδῶ πέρα,
μὲς 'στοῦ τύπου τὴν κοιτίδα,
τούτος πρέπει νύκατ' ἔμει
νᾶχρ' προκοπῆς ἔλπιδα.

'Ομοιος σ' ὄχετοῦς καθίλει
μὲς 'στὴ βρόμα συνειδήσει,
καὶ τὸν κάθε καθαρὸ
τὸν κυττάει βρωμαρῶ.

Π. — Μὰ δὲν μοῦ λὲς ποῖος ἔγραψε τέτοια σπουδαία λόγια
'στο μέρος τοῦτο, Φασουλῆ;

Φ. — Δὲν ξέρω, κουτομύγια.

Π. — Αὐτὰ τὰ λόγια φαίνεται πὸς ἔχουν σημασίαν
καὶ βρωμαρῶν οὐσίαν.

Φ. — Ἐμπρὸς κι' ἔμει νὰ δράσωμεν
'στοῦ τύπου τὸν καιρὸν,
τὴν Πύλην ἀς περῶσωμεν
βορβῶρων λιπαρῶν.

Κι' ἔμει χειροκρατούμενοι πρὸς βόθρου ἀς κινήσωμεν,
τοῦ τύπου τὸ μικρόβιον κι' ἔμει ἀς ἐρευνησωμεν.

Τὸν τύπον τὸν Ἑλληνικὸν
φάγει σὲ βόθρου ἐλιγμοῦς,
'στον χῶρον τὸν εἰλακκὸν
αἰσθάνομαι βορβορυμοῦς.

'Ἐμπρὸς, τὸ βῆμα-μας ταχῶς,
μὰ ποῖος βρωμας ἐποχῆ,
κι' ἔπειτα, Περιλάτο μου, τοῦ λέγουσι ἐκλογεῖς
τῆς κοπρωμιου γῆς
νὰ μὴν κοπρωλογῆ.

'Στοῦς χρόνους τούτους τοῦ καλοῦ,
'στὴν ἔραρον τὴν παροῦσαν,
πρὸς ἐμπνευσιν ἐπικαλοῦ
τὴν κοπρωλόγον Μούσαν.

Τοιαύτης Μούσης ἡλεουτῆς
τὸν Ἑλικῶνα πάτησε,
κι' οἰσθηλατῆτος δι' αὐτῆς,
μὰ κι' ἄλλου οἰσθηλατῆτος.

'Ἐμπρὸς προχωρεῖ, κουρελῆ,
καὶ μὴν κυτῆς ἀπέξω ...

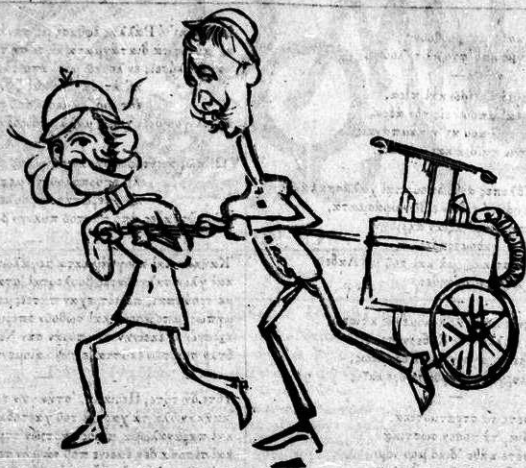
Π. — Ὡς τὴν τῶση βρόμα, Φασουλῆ,
δὲν εἰμπορῶ ν' ἀνέξω.

Φ. — Ἐγὼ τὴν εἰσνεύισα, βρε Περιλάτο, χρόνικ,
κι' ἢ δυσωδία σῆμαρ μοῦ φαίνεται κολόνικ.
Ἐκεῖνη μὲ ζωογονεῖ κι' εἰδὴ μ' ἀναγενεῖ.

Π. — Τοῦ τύπου τὸ μικρόβιον τὸ βρωμας πουθενά;

Φ. — Βλέπεις σουρτοῦκα γύρω σου, βλέπεις βελάδες πρώτακι,
βλέπεις καὶ ρεδιγούτακι;

Βλέπεις μορλά ποῦ φλέγονται;
βλέπεις ρητῶρων χεῖλη;

κότα του τούρου λέγονται
τοίχει και βουκαλι.

«Ας μη σαρπάζουν το νερό
στα κάλματα σου τρέχικε,
και μη σε τάλας βρωμάρε,
κοιμάς σαν τον μπαζακία».

Βλέπεις τους τίτλους τους βαρετές
του καθενός Βαρώνου;
έκείνοι λέγονται φορετές
του τούρου του συγχρόνου.

Έμπρός 'στά μεγαλειά των έξετακτικώς βουδάρου,
νά και μουστάκι κρατάειν, που λύνουν κάθε γέλιο,
μά ταύτα, που και σήμερα κοτταζούν τὰ στραβά σου,
μη τὰ σμάρνη, Περαλλή, και θά κλήρησες τούρο.

Αί' ελκόν τούτον περιούθε
ό τούρος μεταδίδεται,
κ' ελκόν τόν κολλη καιθείς,
και κανενός δεν ριζιδεται.

Λοιπόν άς κροδάς, Περαλλή, στόν τούρο τήν δυαλί.

Π. — Έσθλας 'στην όδον Έρωδ' νά 'δής τήν πυρκαγιά;

Φ. — Τι πυροδότης Έρωδαν άγριμυττή, βού θάλας,

ή έκείνον τόν άσπυριστό, τόν άφρο τόν βλάκκα,

μιας 'στό πύρ τή ροβέρη,

κ' Έρωδων κλέπτε νερό

εί κ'άτι φλόγες, ποθάλαν τόν Βόλγα και τόν Πάμισο,

και μίς 'στους δρόμους έμειναν πολλοί με τ' ποκάμισο,
κ' έκλαυσα πάλιν συμφοράς και τραγικά παθήματα
και της έστίας του πυρός δυστυχισμένα θύματα.

Νερό ζητούν έδώ κ' εκεί
και πυροδότηται μερικοί,
που κάμωσαν μίς 'στης φωτιάς,
ποθούν νερού σταλαγματριάς.

Ποιον θάλαμα φοικιδές από τὰ σπαρακτικά...
γέροντες, γυναίκες, άνδρες τρέχουν με τὰ νυκτικά.

Πυρκαγιά μίς 'στου Κοπίου,
κρόμος, τρέξιμο, σπρωκιά,
Πυροδότηται με τ' το μωβί,
πην νά εβόσουν τόν Λεοόση.

Πυροδότηται πέρνον φράξ,
γιά νά εβόσουν και τόν Γεωργίου πρεβόστη,
Πίρ μεκινόμενον λυσοφ,
Ισο και 'στου Άντισοφ,
Πυρκαγιά κ' από καρπί
μίς 'στου σπητι του Βεροφ.

Έγες φωτιά τήν άταξία
και τόν όικον Εδταξία
τόν άγριό ο θλιδής
παρανάλομα πυρός.

Ζήτουν καρπέ νά κείν
πυρκαγιά και στην Ξυλοφ.

Καίει κάθε μου βουδουί,
πυρκαγιά και 'στού Σπακούνη.

Πυρκαγιά κι 'έδω και πέρα,
μπέμι με μπουμ εις τὸν ἀέρα,
τάγκα τούγκου κι' ἡ καμπάνια,
χάνονται παιδιὰ και μάνιας.

Και φύρην μίγδην ἔβλεπε ἀνθρώπους και χαλάσματα,
κι' Ἀμερικάνικα πανιά κι' εἶδων εἶδων ὄφασματα,
παντοῖα σκεύη κι' ἔπιπλα μ' ἀξίαν ἀκριθὴν,
χασόδες, χασομάρηδες,
τοῦ Δουναί βίδλους μουσικάς, μὰ και τοῦ μὴ λαβεῖν
ἀπὸ τοῦ κανονίερηδες.

Ἐξάφνης ὅμως 'στὴν πυρὰν τῆς καιομένης κτίσεως
εἶδα και νομοσχέδια πολλὰ τῆς Κυβερνήσεως,
ποῦ λένε πὺς ἀγόρασε κι' ἀγῶν τοῦ Κεραμῆως,
κι' ὁ κύριος Πρωθυπουργὸς κατέφρασε δρομιατός.

Γιαμὰ φωνάζει, σώσατε τὰ στρατιωτικά,
και τἄλλα νομοσχέδια, τὰ τῶσον σωστικά.
Γιαμὰ φωνάζει, σώσατε κάθε 'δικό μου νόμο,
και μὲς 'στὸ πλῆθος πηλαλεῖ,
κι' ἀπὸ τὴν βία τὴν πολλὰν
τὸν ἀπὸ τὰ σκαρπίνικα του τοῦ 'ξέφυγε 'στὸ δρόμο.

Κι' ἐπλόγετο τὸ μαγαζὶ
Τράικα και Καραμάνου,
κι' ἐκαιοῦτο μ' αὐτὸ μαζὶ
κι' ἡ νότιας τοῦ Ρωμῶνων,
κι' ὁ Θεοτόκος φώναξε: γλυτώσατε τὰ Σαντζάκιμ...
μαζὶ του κι' ὁ μουγγὺς φερὰς
ἔτρεξε ἐν μέσῳ τῆς πυρᾶς,
κι' ἡ φλόγες ἐτσουρούφλιν τὰ γὰρκα του μουστάκιχ.

'Στὸ πῦρ τὸ καθαρῆριον τὰ γόνατά μου κλίνω...
τοῦ τύφου τὸ μικρῆριον ἔβγινε πῦρ κι' ἔκειτο,
κι' ἔναξαν τόσα πατερά κι' ἔναξαριὸν ἀνιάδα,
λές κι' ἦσαν ροκανιόδα,
μὰ και τοῦ κράτους οἱ θεσμοὶ 'στὸ ξερνικό γκαγκινί
'πὴραν φῆτὰ κι' ἔκεινοι.

Και τὸτ' ἐκ μέσῳ τῆς φρικτῆς, τῆς πυρπολομένης (ἑσπης,
κι' ὁ Θεοδωράκης ὁ παπποῦς ὡς εἶδος πυροσώστης
κατέφρασε περίτρομος μὲ γκίτες και μὲ τρούμπια,
κι' ἐγὼ μὲ μὴ σκουιὰ
'πίσω, φωνάζω, βρε παιδιό,
και εὐθάνει μέσα 'στῆς φωτιᾶς ἡ Κορδονακλουμπια.

Κι' ὁ Θεοδωράκης ἔτρεχε, και μὲ ψυχῆς βρασιούς
γιὰ τὸ Θεὸ, ξερώνικε, γλυτώσατε τοὺς θεσμοὺς,
και μετ' αὐτὸν ἐπλόγετο τὸν πόλεον ἡ πόλις,
ἦν δὲ και κάμπος Μαμμωνάς, σπουδαῖος παντοπώλης,
και τοῦ πυρὸς οἱ σκαπατικὲς
ἐγύρευον γουνοκινεῖς
ἀπὸ τὸν ὑπέρητη του νερό γιὰ τὴν φωτιὰ
κι' ἔκεινος δὲν τοὺς ἔφερε μῆτε ἀταλαγματιά,
τὸ πλῆθος δὲ τὸ παρῶτος ἐρῶνικε μὲ γλῆσθιν
οὐ δύνανται τις και Πυρὶ και Μαμμωνῆ δουλεύειν.

'Ἄλλὰ κι' ὁ Ράλλης ἔφρασε μὲ τὴν ρεπούμπλικὰ του
κι' αὐτὸς τὰ διατάγματα νὰ σώσῃ τὰ 'δικὰ του
και διαλύσεις ἐν λευκῇ μὲς ἀπὸ τὸ καμίνι,
κι' ἀτρόμητος και ζωηρὸς
ἔσπευδ' ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς,
κι' ὀλίγου δεῖν χωρὶς μαλλὶ πυρρῶκενθὸ νὰ μείνῃ.

'Ὡ! πὺς ἀπετροφῶσαν τὰ φῶτα τῶν φωστήρων,
κι' ἐπυρπολοῦντο μετ' αὐτῶν
κι' ἐπερωτῆσεις βουλευτῶν,
κι' ἐκύτταζες ἀπὸ παντοῦ πυκνὴν βροχὴν σπινθῆρων.

'Καίχαν και προγράμματα μεγάλων ἐκλογῶν,
και γλωσσαλογῶντες βουλευτὰ 'στάς γλώσσας τῶν φλογῶν
μὲ τρούμπιας περιέτρεχαν πατεῖς με και πατῶ σε
μῆπως 'μπορούσων και σωθῶν ἐπερωτῆσεις τόσαι,
κι' ἐγὼ μ' ἐκείνῃν τὴν πυρὰν σὺν Νέρων ἐχαμῶμην
δταν σκιρτῶν ἐκύτταξε τὴν καιομένην Ρώμην.

Τότε δὴ τότε, Περικλῆ, 'στὴν γῆν τοῦ μεγαλείου
'καίχαν εἶλα τὰ χαρτὰ τῶν χαρτοβασιλείου,
και παρανάλομα πῦρος χαρτῶν στιβάδας εἶδα
και τίποτα δὲν ἔμεινε ποῦ νὰ μὴν τερρωθῆ,
και τότε πλέον ἔφαρες γὰρ τὴν χαρτοπατρίδα
πὺς ἴσως ἐκ τῆς τέφρας τῆς νὰ ἐναγεννηθῆ.

Π.— Τῶδες αὐτὸ τὸ ξερνικό, βρε ἔξιλον κεφάλι,
κὼν τόνειρωτῆς μοναχός, ἦ μὴ σου τόπαν ἔλλοι;
Φ.— Αὐτόπτης μὲν ἔβγινε, κἀνέκας δὲ μὴ ποῦ τῶπε.
Π.— Ὅρες λοιπὸν, ἔλεινε και φαντασιοκίπε.

Ἀπὸ τοῦ «Ρωμῆος» τὸν Βάρδο Ἱλίγι στίχοι 'στὸν Λομβάρδο.

'Ὡ τζόγκι μου, Λομβάρδο μου, Ζακυνθινῶν λατρεῖα,
γιὰ σένα πέφτουν μάσκουλις, βαροῦν καμπανερία,
και μόλις 'πῆρες τὴν τρανὴ τοῦ μονομάχου θεοῖ
ἐκόντεφες ἕνα παιδιὸ νὰ κόψης μὲς 'στὴ μέσῳ.

Κι' ἐγὼ τὰ νέα τραγουδιὰ τοῦ Τζάντε σου καμάρια,
σὸν Ἀργασάρη ἀργὰς δασκαλικὰ τομάκια,
κι' αὐτὴ τὴν ἰσημακιορμὴ, τοῦ κράτους τὴν Παιδεία,
ποῦ μὰ τὸν ἄγιο γίνικε τῶν ρούτικας ἀπία.

Σπῆρτο τζεντίλε, Κώστα μου, ποῦδεις και νοῦ και χάρη,
τώρα προμένουμε κι' ἄμεις πὺς τὸ 'δικὸ σου χέρι
κι' ἀπὸ τὰ μοναχῆρικα μαε πολλὰ θὰ σιντζιλῆρη
νὰ φύγουν τραγογιένδες και νταυλοκαλογεοῖ.

Στείλε σὲ κάμποσις Μονεῖς ἀνακίτικας γιὰ τρώμο,
μὲ δεικασίμενος κι' αὐστηροῦ ὡσαν τὸν Ἀστυνόμο,
ποῦ παῖξι ρόλο δυνατὸ μὲς 'στὴ «Βαυλιανία»
κι' ἔχει γιὰ τῆς ἐπιζήμενης ἀγίαρευτῆς μανία,
και κρῖνει κάθε τσιμπῆ του και δύο μερομάντικα
και τρέχει μὲ τὸν Ἀντζιούλη, τὸν Νόνη, και τὸν Κάντυλα.

Σπῆρτο τζεντίλε, σὺ ζῆτὰ νὰ κόψης κα' ἄλλ' ἀκόμα,
ὅμως κι' ἔκεινα μὴν ἔρχης τὰ ραβδωτὰ τοῦ Ρώμα.